

РЕШЕНИЕ

№ 4133

гр. София, 07.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 43 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ЕЛЕНА ЛЮБ. ДОНКОВА

при участието на секретаря РАЛИЦА Г. НАКОВА
като разгледа докладваното от ЕЛЕНА ЛЮБ. ДОНКОВА Гражданско дело
№ 20231110146703 по описа за 2023 година

Предявени са за разглеждане искове с правно основание чл.79, ал.1, пр.1-во, във вр.чл.240, ал.1 ЗЗД и с правно основание чл.79, ал.1, пр.2-ро, вр.чл.82 ЗЗД. В условията на евентуалност са предявени искове с правно основание чл.55, ал.1 ЗЗД ив чл.59 ЗЗД.

Производството по делото е образувано по искова молба от Б. С. К. против В. Л. С., с която са предявени два обективно съединени иска, както следва: 1/ за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от общо 1000,00 лева, представляваща сбор от главници по неформални договори за заем, сключени през периода от 06.03.2023 г. до 13.03.2023 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 21.08.2023 г. до окончателното изплащане, и 2/ за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 120,00 лева, представляваща обезщетение за неизпълнение - направените разноски по връчване на покана за доброволно изпълнение.

В условията на евентуалност са предявени обективно съединени искове за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от 1000,00 лева, дължима като дадена без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 21.08.2023 г. до окончателното изплащане, както и за сумата от 120,00 лева - разноски по връчване на покана за доброволно изпълнение.

В условията на евентуалност са предявени обективно съединени искове за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от 1000,00 лева, с която сума

ответникът се е обогатил без основание за сметка на ищеца, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 21.08.2023 г. до окончателното изплащане както и за сумата от 120,00 лева - разноски по връчване на покана за доброволно изпълнение.

В исковата молба ищцата твърди, че на 06.03.2023 г. ответникът му се оплакал от липса на финансови средства за погасяване на текущи задължения, постигнали уговорка ищецът да му предостави в заем сума в размер на 1000,00 лева. Поддържа, че с оглед предходното на 06.03.2023 г. предоставил паричен заем на ответника в размер на 50,00 лева, която сума превел чрез системата Revolut Bank UAB (Revolut). Ищецът твърди, че на същата дата превел на ответника и втора „вноска“ в размер на 150,00 лева. На 08.03.2023 г. превел на ответника сума в размер на 300,00 лева, а на 13.03.2023 г. сумата от 500,00 лева. Поддържа, че на 13.04.2023 г. имал уговорена среща с ответника, на която същият да му върне заетата сума, но същата не се осъществила. Твърди, че между страните започнала смс кореспонденция, в която ищецът отправял покани до ответника за връщане на предоставената в заем сума, но плащане не последвало. На 12.07.2023 г. ищецът сочи, че изпратил на ответника покана за доброволно изпълнение, но в предоставения срок за връщане на заема – 25.07.2023 г. от страна на ответника не били предприети действия. По изложените в исковата молба доводи, ищецът обуславя правния си интерес от предявените искове и моли за тяхното уважаване. Претендира законна лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда до окончателното изплащане. Претендирана направените разноски.

В срока по чл.131 ГПК ответникът не е подала отговор и не е изразил становище.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства по отделно и в тяхната съвкупност, и като взе предвид становищата на страните, приема за установено следното *от фактическа страна*:

По делото са приложени 4 бр. извлечения за извършени преводи от ищеца към ответника през системата Revolut Bank UAB (Revolut), както следва: на 06.03.2023 г. – за сумата от 50,00 лева, на 06.03.2023 г. – за сумата от 150,00 лева, на 08.03.2023 г. – за сумата от 300,00 лева и на 13.03.2023 г. – за сумата от 500,00 лева.

По делото са приложени снимки от екран на мобилно устройство относно водена между страните кореспонденция, в т.ч. и относно връщане на сума в размер на 1000,00 лева.

По делото е приложена покана за доброволно изпълнение от ищеца до ответника, с която последният е поканен в срок до 25.07.2023 г. да заплати сумата от 1120,00 лева с включени разноски за връчване на поканата. Видно от отбелязването върху поканата е, че същата е връчена на адресата на 17.07.2023 г.

Други относими и допустими доказателства не са представени.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните **правни изводи**:

Съгласно разпоредбата на чл.240, ал.1 ЗЗД с договора за заем заемотоделателят предава в собственост на заемателя пари или други заместими вещи, а заемателят се задължава да върне заетата парична сума или вещи от същия вид, количество и качество. Следователно, по дефиниция договорът за паричен заем е неформален и реален. За да породи правни последици този договор, не е достатъчно да са налице единствено насрещните волеизявления на страните – заемотоделател и заемател. Във фактическия състав на сделката се включват още и действия по фактическо предаване на вещта, които са предпоставка за пораждаване на правните му последици. Правното значение на предаването на паричната сума като елемент от фактическия състав на договора за заем е разглеждано в практиката на Върховния касационен съд, като е възприето, че договорът е реален, тъй като единият елемент от фактическия му състав е предаването в собственост, а другият – съгласието за връщане. Ако първият от тези елементи липсва, налице е обещание за заем, а ако вторият липсва – няма договор за заем и даденото е без основание */в този смисъл е решение № 379/2013 г. по г. д. № 171/2012 г., IV г.о. на ВКС/*.

Предвид гореизложеното, фактическият състав на договора за заем включва следните два елемента: 1./ съгласие на страните за предаване от заемотоделателя в собственост на заемателя на парична сума със задължение на заемателя да я върне при настъпване на падежа; 2./ реално предаване на тази сума от заемотоделателя на заемателя. При предявен иск с правна квалификация чл. 240, ал. 1 ЗЗД за връщане на предоставена на заем парична сума, в доказателствена тежест на ищеца – заемотоделател е да установи при условията на пълно и главно доказване осъществяването на посочените два елемента, както и настъпването на падежа за връщане на заема, тъй като той извлича изгода от сключения договор за заем с ответника – заемател и търси изпълнение на договорно задължение на заемателя. Ответникът провежда насрещно доказване на своите правоизключващи и/или правопогасяващи възражения, от които цели да извлече благоприятни за себе си правни последици */в този смисъл са решение № 546/2010 г. по гр.д. № 856/2009 г., IV г.о. на ВКС, решение № 20/2011 г. по гр. д. № 620/2010 г., IV г.о. на ВКС, решение № 317/2015 г. по гр. д. № 1238/2014 г., IV г.о. на ВКС и др./*. Следва да се има предвид, че задължението на ответника по иска да установи своите възражения за недължимост на сумата, по същество не освобождава ищеца от задължението да докаже основанието на иска си. Последното произтича от общото правило за разпределение на доказателствената тежест, регламентирано в нормата на чл. 154 ГПК, според която всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения */в този смисъл е решение от 07.11.2014 г. по гр.д.№ 2519/2014 г., ВКС, III г.о./*.

В конкретния случай, от представените по делото извлечения от финансово

приложение Revolut се установява, че през периода от 06.03.2023 г. до 13.03.2023 г. ищецът е превел на ответника сумата от общо 1000,00 лева. При нито един от четирите превода на съответната сума не е посочено основанието за това. Следва да се отбележи, че не всяко плащане на суми е резултат от сключен договор за заем. Правните субекти си предават парични суми на различни основания. Може предаването на сумата да е свързано с погасяване на предходен дълг, може да е изпълнение на задължение по сключен друг неформален договор и т.н. При наличие на различни хипотези относно факта на плащането не може от самия факт на предаването на сумата, при липса на други данни, да се презумира че страните сключват договор за заем. Аналогично е положението, когато едно лице издава разписка, че дължи определена сума пари. При липса на други данни не може да се презумира от самия факт на признанието на задължението, че то е възникнало от заемен договор. Възможно е това задължение да произтича от друг източник и ищецът не е освободен от задължението да установи този източник с допустимите от закона доказателствени средства /в този смисъл е решение № 274/19.12.2013 г. по гр.д.№ 1285/2012 г., IV г.о. на ВКС/.

С оглед предходното, в настоящия случай съдът не може да обоснове извод единствено от приложената между страните кореспонденция, че от страна на ответника е налице признание на задължението. Следва да се отбележи, че представените екранни снимки относно водената между страните кореспонденция не са оспорени от ответника, но същите са без достоверна дата. От представените извлечения за преводи и водената между страните електронна кореспонденция не се доказва, че сумата от в размер на 1000,00 лева е била дадена в заем на ответника. От същите не се установява, че страните по делото са постигнали съгласие за предоставяне от страна на ищеца, в качеството му на заемодател в собственост на заемателя – настоящ ответник парична сума, съответно предаването на тази сума от заемодателя на заемателя. По делото не са представени доказателства, че сумата е постъпила по сметка на ответника.

Както бе посочено и по-горе, не съществува законова презумпция, която да замести доказването на основанието, на което сумата е преведена. Доколкото ищецът твърди, че това основание е договор за заем следва да установи в процеса не само предаването на сумата, което е част от фактическия състав на договора за заем, но и другите му елементи, а именно поето насрещно задължение за връщане на сумата от ответника и други условия на договора ако има такива /срок на връщане, лихва и пр./.

Предвид гореизложеното, настоящият съд намира предявените иски с правно основание чл.240 ЗЗД и чл.82 ЗЗД за неоснователни и недоказани, поради което следва да бъде отхвърлен.

По предявените в условията на евентуалност иски с правно основание чл.55, ал.1 ЗЗД:

С оглед изводите да неоснователност на предявените главни иски претенции

следва да бъдат разгледани предявените в условията на евентуалност искове за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от 1000,00 лева, дължима като дадена без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 21.08.2023 г. до окончателното изплащане, както и за сумата от 120,00 лева - разноски по връчване на покана за доброволно изпълнение.

Съгласно Постановление № 1 от 28.V.1979 г. по гр. д. № 1/79 г. на Пленум на ВС първият фактически състав на чл.55, ал.1 ЗЗД изисква предаване, съответно получаване на нещо при начална липса на основание, т.е. когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Начална липса на основание е в случаите, когато е получено нещо въз основа на нищожен акт, а в случаите на унищожаемост - когато предаването е станало след прогласяването на унищожаемостта. Възможно е също предаването да е станало без наличието на някакво правоотношение или пък след погасяване на задължението и т.н.

По иска за неоснователно обогатяване по чл. 55, ал.1, предл.1-во ЗЗД в тежест на ищеца е да докаже факта на плащането, а на ответника - да установи, че е налице основание за получаване на сумата, респективно за нейното задържане.

В случая, от приложените по делото извлечения се установява, че сумите са получени от адресата – настоящ ответник, като в хода на производството последният не оспорва това обстоятелство, нито сочи наличие на правно основание да ги задържи.

С оглед предходното, настоящият съд приема, че следва да бъде уважен предявения в условията на евентуалност иск с правно основание чл.55, ал.1, предл.1-во ЗЗД за сумата от 1000,00 лева. Върху тази сума се дължи законна лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 21.08.2023 г. до окончателното изплащане.

По отношение на сумата от 120,00 лева искът по чл.55, ал.1 ЗЗД е неоснователен, тъй като процесната сума не е постъпила в патримониума на ответника. По аналогични съображения следва да бъде отхвърлена и евентуалната претенция по чл.59 ЗЗД за същата сума. Това е така, тъй като дори да е налице настъпило в патримониума на ищеца обедняване, то не е настъпило обогатяване от страна на ответника с процесната сума.

По разноските:

При този изход на спора на основание [чл.78, ал.1 ГПК](#) ищецът има право на разноски съразмерно на уважената част от предявените искове. Видно от приложения по делото списък на разноските по чл.80 ГПК и доказателствата по делото е, че ищецът претендира и е направил разноски в размер на 700,00 лева /100 лева – държавна такса и 600 лева с ДДС – адвокатско възнаграждение/. Съразмерно на уважената част от исковете ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 625,00 лева.

Ответникът не е направил разноси, поради което съдът не дължи произнасяне в тази насока.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Б. С. К., ЕГН ***** против В. Л. С., ЕГН ***** , иск с правно основание чл.79, ал.1, пр.1-во, във вр.чл.240, ал.1 ЗЗД - за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от общо 1000,00 лева, представляваща сбор от главници по неформални договори за заем, сключени през периода от 06.03.2023 г. до 13.03.2023 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 21.08.2023 г. до окончателното изплащане, както и иск с правно основание чл.79, ал.1, пр.2-ро, вр.чл.82 ЗЗД - за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 120,00 лева, представляваща обезщетение за неизпълнение - направените разноси по връчване на покана за доброволно изпълнение.

ОСЪЖДА на основание чл.55, ал.1, предл.1-во ЗЗД В. Л. С., ЕГН ***** да заплати на Б. С. К., ЕГН ***** сума в общ размер на **1000,00 лева**, получена без основание, чрез парични преводи през системата Revolut Bank UAB (Revolut), както следва: на 06.03.2023 г. – сумата от 50,00 лева, на 06.03.2023 г. – сумата от 150,00 лева, на 08.03.2023 г. – сумата от 300,00 лева и на 13.03.2023 г. – сумата от 500,00 лева, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 21.08.2023 г. до окончателното изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Б. С. К., ЕГН ***** против В. Л. С., ЕГН ***** в условията на евентуалност иск с правно основание чл.55, ал.1 ЗЗД – за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 120,00 лева, представляваща разноси по връчване на покана за доброволно изпълнение, получени от ответника без основание или с оглед на неосъществено или отпаднало основание, както и предявения в условията на евентуалност иск с правно основание чл.59 ЗЗД – за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 120,00 лева, представляваща разноси по връчване на покана за доброволно изпълнение, с които ответникът се е обогатил без основание за сметка на ищеца.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК В. Л. С., ЕГН ***** да заплати на Б. С. К., ЕГН ***** сумата от **625,00 лева**, представляваща направените по производството разноси, съразмерно на уважената част от исковите.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____